

Pregledni rad

UDK 061.2(497.5Lovran=163.6)

323.15(497.5Lovran=163.6)

DOI: 10.54130/zl.12.1.6

Barbara Riman

Inštitut za narodnostna vprašanja
Erjavčeva c. 26, SI-1000 Ljubljana
barbara.riman@guest.arnes.si
ORCID: 0000-0003-2006-256X

SKD „SNEŽNIK” – 20 GODINA DJELOVANJA KROZ SLOVENSKI MANJINSKI TISAK¹

Rad se bavi djelovanjem Slovenskoga kulturno-prosvjetnog društva „Snežnik” iz Lovrana u kontekstu kulturnih društava slovenske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj. Cilj je rada analizirati ulogu SKD-a „Snežnik” u očuvanju jezika i kulture te njegovu prisutnost u slovenskome manjinskom tisku u razdoblju od osnutka 2005. pa do 2025. godine. Metodološki okvir temelji se na analizi sadržaja izabranih glasila (*Novi odmev, Kažipot, Sopotja*) koja su primarni izvor podataka o aktivnostima Društva. Analiza medijskoga odraza Društva ukazuje na najintenzivniju prisutnost u izabranim slovenskim manjinskim glasilima u prvome desetljeću njegova djelovanja, dok se u kasnijemu razdoblju bilježi smanjenje broja članaka, osobito nakon pokretanja vlastitoga glasila *Liburnijska priloga*. Zaključuje se da manjinski tisak ima ključnu ulogu u dokumentiranju i očuvanju kulturnoga identiteta slovenskih društava u Hrvatskoj jer ne samo da informira zajednicu, već i čuva kolektivno pamćenje. Time se potvrđuje njegova važnost kao izvora za znanstveno proučavanje manjinskih kultura i identiteta.

Ključne riječi: slovenska nacionalna manjina u Hrvatskoj, slovenska kulturna društva, SKD „Snežnik”, manjinski tisak

1. Uvod

U Hrvatskoj trenutačno postoji 17 slovenskih kulturnih društava koja su uključena u Savez slovenskih kulturnih društava u Republici Hrvatskoj.² Sloven-

¹ Rad je nastao u okviru projekta *Slovenska skupnost na Hrvaškem v sodobnem kontekstu: analiza njihovega socialno-ekonomskega položaja in odnosa njenih pripadnikov do slovenskega jezika ter kulturne in politične participacije*.

² Savez slovenskih društava u Republici Hrvatskoj osnovan je 1992. godine na inicijativu tadašnjega veleposlanika Matije Malešiča. Cilj je Saveza organizacija, udruživanje i povezivanje svih slovenskih društava u Hrvatskoj (Riman 2022: 65).

ska društva u Hrvatskoj prije svega djeluju u županijama koje graniče s Republikom Slovenijom, ali ima ih i u županijama na krajnjemu jugu i istoku Hrvatske. Najveći je broj slovenskih društava potvrđen u Istarskoj i Primorsko-goranskoj županiji. Jedno je od tih društava i SKD „Snežnik” koje je 2025. godine proslavilo 20 godina svojega djelovanja.

Čovjekova potreba za povezivanjem i zajedničkim djelovanjem duboko je ukorijenjena u povijesti. Već u 19. stoljeću, s razvojem građanskoga društva, otvorila se mogućnost masovnoga udruživanja u različita društva, od kojih su kulturno-prosvjetna imala najviše članova. Ona su promicala znanje, napredak te moralni i estetski razvoj pojedinca, a svoju su važnu ulogu zadržala i u 20. stoljeću, često postajući glavni nositelji nacionalnoga života (Kolanović 2000: 7).

Posebnu su vrijednost takva društva imala za pojedince koji su napustili svoj zavičaj i otišli u krajeve koji su kulturno i jezično bili različiti od onih u kojima su rođeni. U vrijeme kada je povezivanje s članovima obitelji koji su ostali u zavičaju bilo teško upravo su društva i njihovi članovi (i)migrantima olakšavali svakodnevni život. Oni su se u društvima i aktivnostima koje su se u njima provodile susretali sa svojim materinskim jezikom, običajima i kulturom zavičaja, čime su dobivali osjećaj sigurnosti, ali i pripadnosti. Osnivanja su društava i važan pokazatelj postojanja određene zajednice na određenome prostoru, koja je svjesna svojih različitosti (jezik, kultura, vjera i sl.), a ujedno pokazuju brojnost i strukturu zajednice koja je dovoljno sposobna osnovati društvo.

U Hrvatskoj je prvo društvo koje je nosilo atribut *slovensko* bilo osnovano 1886. godine u Puli (Riman 2019b: 49). Otad pa do 1991. godine u Hrvatskoj je u različitim vremenskim razdobljima djelovalo više od 40 slovenskih društava (Riman 2019a: 12, 22, 56).

Kao što je već rečeno, slovenska su kulturna društva imala i još uvijek imaju različite utjecajne elemente koji se, ovisno o političko-povijesnim kontekstima, mijenjaju: čuvanje jezika i kulture, poticanje međusobnoga povezivanja i potpora pojedincima u novome okružju. Relativno je važna i činjenica da ona odražavaju strukturu i identitet slovenske zajednice na određenome prostoru (Riman 2019b: 14), prema čemu je onda moguće odrediti i vitalnost same te zajednice.

Slovenska društva često nose imena velikanā ili simbolā slovenske kulture (Drnovšek 2012: 166–169). Djelovanje slovenskih društava u Hrvatskoj može se podijeliti u pet razdoblja: 1. do Prvoga svjetskog rata; 2. između dvaju svjetskih ratova; 3. u vrijeme Drugoga svjetskog rata; 4. od 1945. godine do osamostaljenja Hrvatske i Slovenije; te 5. od 1991. godine do danas (Riman 2019b: 34).

Društvo o kojemu se piše u ovome radu nastalo je i aktivno je u posljednjemu od tih razdoblja, u razdoblju u kojemu je naglasak slovenskih društava prije svega na kulturnome i prosvjetnom djelovanju, a u cilju očuvanja slovenskoga jezika i kulture u Hrvatskoj.

Položaj pripadnika slovenske zajednice u Hrvatskoj promijenio se 1991. godine kada su Slovenija i Hrvatska postale samostalne države. Otad pripadnici

slovenske zajednice u Hrvatskoj više nemaju status konstitutivnoga naroda nego nacionalne manjine.

Slovenska društva u Hrvatskoj i danas su važni nositelji kulturnih aktivnosti, organiziraju zborničko pjevanje, dramske i folklorne skupine, planinarske i likovne sekcije te izdaju biltene i časopise. Time se nastoji očuvati slovenska kultura i članovima omogućiti kontakt s jezikom i tradicijom.

Unatoč velikomu broju aktivnih društava, slovenska se zajednica suočava s mnogobrojnim izazovima: neriješenim prostornim problemima jer većina društava nema vlastite prostorije nego ih mora unajmljivati ili djelovati u neadekvatnim uvjetima, što je slučaj i s SKD-om „Snežnik” u Lovranu; kadrovskom „pothranjenošću” zbog koje aktivni članovi društava uglavnom volontiraju, a tek mali broj društava ima zaposlenu tajnicu koja olakšava njihovo djelovanje; malim brojem djece i mladih, uslijed čega zbog baziranja rada na tradicionalnim aktivnostima u slovenskim kulturnim društvima postoji problem mladih koji nemaju želje za sudjelovanje u radu, a što dovodi do opasnosti slabljenja kontinuiteta djelovanja društva (Riman 2024: 21–24).

Financiranje slovenskih društava osigurava se iz dvaju izvora: iz državnoga proračuna Republike Hrvatske, putem Savjeta za nacionalne manjine, te iz sredstava Republike Slovenije, preko Ureda Vlade Republike Slovenije za Slovence u zamejstvu in po svetu. Unatoč tomu, društva i dalje ovise o entuzijazmu i angažmanu svojih članova, koji vlastitim trudom održavaju kulturni i društveni život zajednice.

Cilj je ovoga rada prikazati djelovanje SKD-a „Snežnik” iz Lovrana³ te ga smjestiti u današnji kontekst djelovanja slovenskih kulturnih društava kao društava manjinske kulture u Republici Hrvatskoj, ali ujedno naglasiti važnost slovenskoga manjinskog tiska kao izvora podataka za djelovanje društava u Hrvatskoj. Radom se želi odgovoriti na pitanja kako se i u kojim kontekstima SKD „Snežnik” spominjao u izabranim slovenskim glasilima u Hrvatskoj.

Rad se temelji na teorijskome okviru koncepta kolektivnoga pamćenja, pojma koji je razvio Halbwachs. On smatra da se sjećanja ne oblikuju individualno, već unutar društva, stoga je ta teorija važna za promatranje i manjinskih zajednica (pa tako i one slovenske).

Pojedinac panti kao član određene grupe, koristeći jezik, simbole i interpretativne obrasce koje mu ta grupa pruža (Halbwachs 1952: 38). Prema Halbwachsovu shvaćanju kolektivno pamćenje nije puko čuvanje prošlih događaja nego stalna rekonstrukcija prošlosti iz perspektive sadašnjosti (Halbwachs 1952: 40). Grupe se prisjećaju onih elemenata svoje prošlosti koji su u određenome tre-

³ U razdoblju do Prvoga svjetskog rata bilo je zabilježeno i djelovanje Slovenskoga izobraževalnoga in podpornoga društva v Voloski – Opatiji (1911. – 1914.), koje je okupljalo Slovence s prostora Liburnije. Neki od poznatijih njegovih članova bili su Konrad Janežič, Ante Vahtar, Janez Rogič, Miha Luznar, Rudolf Kuhar, Zdravko Simonič, Ivan Turk, Fran Medved i Ivan Vrečko. Prema postojećim podacima čini se da je Društvo imalo oko 300 članova, a društveni su prostori bili u Villi Maglica. Više o tome v. u Riman 2019b: 40–47.

nutku relevantni za njihov identitet, kontinuitet i (samo)razumijevanje i zapravo o grupama ovisi što će i kako biti zapamćeno. Zbog toga kolektivno pamćenje nije stabilan i potpun arhiv nego selektivan i dinamičan proces, podločan promjenama društvenoga konteksta. Nadalje, Halbwachs smatra da je proces pamćenja snažno povezan s prostorom (Halbwachs 1950: 1). I u tome se smislu djelovanje SKD-a „Snežnik” u Lovranu može promatrati kao oblik prostorno ukorijenjenoga kolektivnog pamćenja jer, kako ističe Halbwachs, trajnost i izgled prostora „nameću grupi umirujuću sliku vlastitoga kontinuiteta” (Halbwachs 1950: 2).

U kontekstu u kojemu, prema teoriji koncepta kolektivnoga pamćenja, kulturna društva, udruge i mediji djeluju kao stabilni društveni okviri koji omogućuju ponavljanje, prenošenje i legitimiranje zajedničkih sjećanja na Slovensko kulturno-prosvjetno društvo „Snežnik” možemo gledati kao na jedan od ključnih društvenih okvira kolektivnoga pamćenja slovenske nacionalne manjine u Lovranu i okolici. Svojim djelovanjem, javnim manifestacijama i suradnjom s drugim slovenskim društvima SKD „Snežnik” strukturira zajedničko pamćenje slovenske manjinske zajednice. Posebnu ulogu u tome procesu ima slovenski manjinski tisak u Hrvatskoj, koji ne samo da informira o aktivnostima Društva, nego ih istodobno bilježi, interpretira i simbolički vrednuje, čime sudjeluje u procesu oblikovanja kolektivnoga pamćenja.

Mediji ne samo da prenose informacije, nego su i aktivni sudionici u procesu oblikovanja identiteta i osjećaja pripadnosti unutar disperziranih zajednica jer omogućuju komunikacijske veze i razmjenu značenja izvan fizičkoga prostora zajednice (Georgiou 2013: 80–82). U tome smislu manjinski i dijasporski mediji ne služe samo informiranju, već su komunikacijska infrastruktura koja omogućuje održavanje kulturnih i društvenih veza preko prostornih i nacionalnih granica, čime se potiče osjećaj pripadnosti i kontinuiteta zajednice (Georgiou 2013: 95–98). Analiza prisutnosti SKD-a „Snežnik” u manjinskim glasilima u Hrvatskoj stoga se u ovome radu ne promatra isključivo kao analiza medijske vidljivosti, nego i kao uvid u načine na koje se pamćenje slovenske manjinske zajednice konstruira, prenosi i održava kroz vrijeme.

Znanstveni interes hrvatskih istraživača za ovu temu dosad je bio vrlo ograničen, a pregled suvremene znanstvene literature upućuje na izraženu nedostatnost istraživanja, ne samo u području slovenskih manjinskih medija, nego i općenito u području medija nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Dosad nije provedena kritička analiza tih glasila ni u slovenskoj ni u hrvatskoj znanosti. Ovdje je potrebno spomenuti primjer rada Drage Župarića-Iljića (2011) koji stavlja naglasak na prisutnost i ulogu medija nacionalnih manjina u hrvatskome medijskom prostoru, osobito u kontekstu očuvanja jezičnoga i kulturnog identiteta te (samo)prezentacije manjinskih zajednica.

Dosad nisu temeljitije analizirani slovenski manjinski mediji, a nisu ni proučavane teme koje su u njima objavljivane. Podaci dobiveni iz slovenskih manjinskih medija u Hrvatskoj uglavnom su upotrebljavani kao izvor sekundarnih

podataka (Riman 2024, Riman i Riman 2025) te pomažu u boljemu razumijevanju djelovanja slovenskih društava u Hrvatskoj.

Potrebno je naglasiti da se o SKD-u „Snežnik” već pisalo i da je povodom 20. obljetnice njegova djelovanja objavljena monografija *Koraki skozi čas: 20 let Slovenskega kulturno-prosvetnega društva „Snežnik”*, ali na slovenskome jeziku, te djelovanje Društva nije promatrano u aspektu manjinskoga novinarstva, a na čemu je naglasak u ovome radu (Riman 2024). O Društvu se pisalo i u rijetkim stručnim ili znanstvenim radovima gdje se spominje djelovanje drugih slovenskih društava u Hrvatskoj (Riman 2019a). Drugih radova na hrvatskome ili slovenskom jeziku koji bi prikazali (samo)organiziranje pripadnika slovenske zajednice na prostoru Lovrana u 21. stoljeću nije bilo, odnosno izuzetno su rijetki.

Ovaj je rad nastao na temelju podataka prikupljenih prije svega iz slovenskoga manjinskog tiska u Hrvatskoj u razdoblju od početka 2005. godine pa do sredine 2025. godine. Prikupljali su se podaci iz glasila *Novi odmev*⁴, *Kažipot*⁵, *Sopotja*⁶ i *Planika*⁷. Ta su glasila izabrana jer su digitalizirana i nalaze se u bazi dLib – Digitalna knjižnica Slovenije, što je omogućilo sustavan, ponovljiv i metodološki ujednačen pregled izvora. Prikupljeni članci potom su razvrstani prema kategorijama oblikovanima u radu Duvnjak Turšič i Riman (2025) u sljedeće kategorije:

1. politika (izbori, financije, popis stanovništva, broj Slovenaca u Hrvatskoj, posjeti ministara i državnih predstavnika)
2. kultura (obilježavanje Dana nacionalnih manjina u Hrvatskoj, koncerti, izložbe, plesne priredbe, književnost, manjinski mediji, nacionalni identiteti, poznata lica, povijest, slovenska društva u Hrvatskoj – događaji, obljetnice, pitanje mladih, sport i rekreacija)
3. gospodarstvo (infrastruktura, građevinarstvo, poljoprivreda)
4. obrazovanje (jezik, obrazovanje u školama, istraživački instituti).

Spomenuta glasila periodične su publikacije koje izlaze nekoliko puta godišnje, a njihovi su sadržaji ponajprije usmjereni na izvješćivanje o kulturnim, društvenim i organizacijskim aktivnostima slovenskih društava i drugih institucija slovenske nacionalne manjine u Hrvatskoj. Članci se u najvećoj mjeri odnose na djelovanje kulturno-prosvjetnih društava, rad vijeća i predstavnika slovenske nacionalne manjine, organizaciju manifestacija, obljetnica i drugih

⁴ Izdavač je Kulturno-prosvjetno društvo „Slovenski dom” iz Zagreba.

⁵ Izlazio je od 2005. do 2011. godine. Izdavači su bili Slovenski dom KPD-a „Bazovica”, Vijeće slovenske nacionalne manjine Primorsko-goranske županije te Vijeće slovenske nacionalne manjine Grada Rijeke.

⁶ Izlazi od 2012. godine, a izdavači su Slovenski dom KPD-a „Bazovica”, Vijeće slovenske nacionalne manjine Primorsko-goranske županije te Vijeće slovenske nacionalne manjine Grada Rijeke.

⁷ Izdavač je Slovensko kulturno društvo „Triglav” iz Splita.

oblika društvenoga i kulturnog života slovenske zajednice. Financijska sredstva za izdavanje tih glasila osiguravaju se iz proračuna Republike Slovenije, kao i iz proračuna Republike Hrvatske, što dodatno potvrđuje njihovu institucijsku važnost i stabilnost.

U analizu nisu bila uključena glasila *Mavrica*, *Ajda* i *Liburnijska priloga*. *Mavrica*⁸ izlazi nekoliko puta godišnje, ali nije u potpunosti dostupna u digitalnome obliku, što onemogućuje dosljednu i sustavnu analizu. *Ajda*⁹ i *Liburnijska priloga*¹⁰ nisu uključene jer je riječ o godišnjacima čija periodičnost i struktura sadržaja ne odgovaraju istraživačkomu okviru ovoga rada.

Istraživanje je provedeno metodom sustavnoga pregleda odabranih glasila. Pregledavanje je započelo u veljači 2024. godine, a prva je njegova faza završena u listopadu 2024. godine. Radi dodatne provjere i dopune podataka pojedina su glasila ponovno analizirana u različitim vremenskim intervalima tijekom 2025. godine. Tijekom pregleda zabilježeni su nazivi društava o kojima se pisalo, naziv glasila, broj i godina izdanja, kao i točne stranice na kojima se članci nalaze. Budući da je riječ o digitalnoj građi, uz svaki je zabilježen članak evidentirana i pripadajuća mrežna poveznica.

U analizu su uključeni isključivo oni članci koji sadržajno opisuju djelovanje pojedinih slovenskih društava i institucija, dok su isključeni tekstovi u kojima se ta društva samo usputno ili taksativno spominju (npr. u popisima sudionika ili kratkim izvještajima bez sadržajne razrade).

Rad bi se svakako mogao dopuniti detaljnijom i sustavnijom analizom tematskih područja o kojima su glasila izvješćivala, no prostorna ograničenost to ne dopušta. U analizi sadržaja odabranih glasila navedeni su samo pojedini reprezentativni primjeri jer nije bilo moguće navesti i citirati sve analizirane članke. Svi prikupljeni podaci javno su dostupni u repozitoriju Zenodo (Riman 2025).

2. Kratak pregled djelovanja SKD-a „Snežnik” iz Lovrana

Da bi se lakše razumjela uloga manjinskoga slovenskog novinarstva u Hrvatskoj, ali i prisutnost SKD-a „Snežnik” u postojećim slovenskim glasilima u Hrvatskoj, potrebno je kratko se osvrnuti na djelovanje toga društva. Ovdje nije moguće prikazati njegovo cjelokupno djelovanje i sve aktivnosti, ali u najkraćim će crtama biti predstavljene ključne sekcije i njihovo djelovanje.

SKD „Snežnik” osnovan je 19. 3. 2005. godine na inicijativu Vijeća slovenske nacionalne manjine Općine Lovran.¹¹ Od samoga je početka naglašena

⁸ Izdavač je Slovensko kulturno društvo „Istra” iz Pule.

⁹ Izdavač je Slovensko kulturno društvo „Ajda” iz Umaga.

¹⁰ Izdavač je Slovensko kulturno-prosvjetno društvo „Snežnik” iz Lovrana.

¹¹ Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj na razini županije, općine ili grada politička su tijela koja imaju savjetodavnu funkciju i predstavljaju kanal za uspostavu dijaloga između manjine i lokalne vlasti. Ovo je jedna od rijetkih situacija kada je iz djelovanja

želja za očuvanjem i pokušajem revitalizacije slovenskoga jezika u Lovranu i široj okolici, ali i očuvanjem elemenata slovenske kulture koji su njegovani unutar obitelji koje imaju svoje korijene u slovenskim krajevima. Članovi SKD-a „Snežnik” svih su 20 godina bili relativno aktivni te su po uzoru na druga slovenska društva i uz njihovu pomoć, a prije svega Slovenskoga doma KPD-a „Bazovica”, pokrenuli aktivnosti koje su se, zbog interesa članstva, razvile ili su zamrle.

Tijekom dvadeset godina djelovanja SKD „Snežnik” razvio je raznovrsne kulturne, obrazovne i društvene aktivnosti koje su imale važnu ulogu u očuvanju i artikulaciji identiteta slovenske nacionalne manjine u Lovranu i široj okolici. Društvo je organiziralo proslave slovenskih i hrvatskih praznika, izložbe, koncerte, književne večeri i povremene filmske projekcije, pri čemu je poseban naglasak stavljen na suradnju s drugim slovenskim društvima u Hrvatskoj, osobito u Istri. Ta se suradnja očituje i u zajedničkom obilježavanju važnih slovenskih datuma te u manifestaciji *Dani slovenske kulture u Istri*, koja se s vremenom razvila u dugotrajan i prepoznatljiv kulturni program.

U ranim godinama svojega djelovanja Društvo je pokrenulo i tečajeve slovenskoga jezika i kulture koji su se održavali od 2006. do 2012. godine. Iako je ta aktivnost zamrla zbog kadrovskih promjena i smanjenoga interesa, ona je važan primjer nastojanja Društva da institucijski prenosi jezik i kulturne sadržaje. Slična je situacija zabilježena i u slučaju glazbene sekcije koja je djelovala od 2007. do 2016. godine, što upućuje na dinamičan i promjenjiv karakter pojedinih oblika djelovanja (Riman 2024: 77).

Posebnu važnost u radu SKD-a „Snežnik” imaju sekcije koje su uspjele osigurati kontinuitet djelovanja. Planinarska sekcija, kontinuirano aktivna od 2012. godine, te boćarska (balinarska) i kreativna sekcija, koje djeluju od 2008., odnosno 2011. godine, postale su stabilna mjesta okupljanja članova. Te sekcije ne samo da omogućuju redovitu društvenu interakciju, nego i strukturiraju ponavljajuće obrasce zajedničkoga djelovanja, poput izletā, turnirā i izložbi, čime doprinose dugoročnomu očuvanju zajedničkih praksi i simboličkih sadržaja (Riman 2024: 80).

SKD „Snežnik” od svojega je osnutka 2005. godine imalo važnu ulogu u očuvanju i promociji slovenskoga jezika i kulture u Lovranu i široj okolici. Iako su se pojedine aktivnosti s vremenom ugasile, Društvo je kroz stabilne sekcije, ponavljajuće manifestacije i suradnju s drugim institucijama uspjelo očuvati osjećaj kontinuiteta i pripadnosti. Time se potvrđuje Halbwachsova teza da kolektivno pamćenje ne počiva na nepromjenjivosti sadržaja nego na postojanju društvenih struktura koje omogućuju njegovo obnavljanje i prilagodbu novim okolnostima.

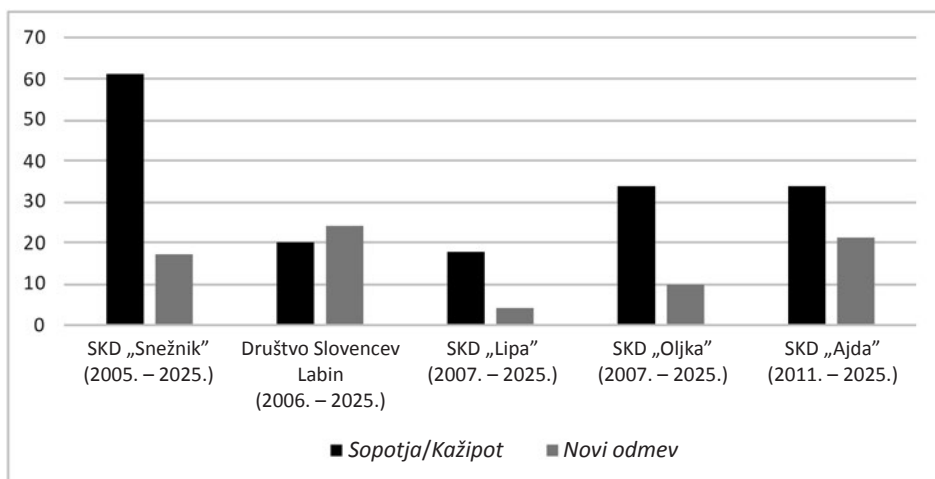
Vijeća slovenske nacionalne manjine nastalo kulturno društvo. Vijeće slovenske nacionalne manjine Općine Lovran djelovalo je od 2004. do 2007. godine.

3. SKD „Snežnik” u slovenskome manjinskom tisku

SKD „Snežnik” i njegovo djelovanje spominju se i opisuju u slovenskome manjinskom tisku, jednako kao što se spominje i djelovanje drugih slovenskih društava u Hrvatskoj. Ipak, članovi SKD-a „Snežnik” najviše su o sebi i svojemu djelovanju pisali u glasilu *Liburnijska priloga*¹² koje ovdje nije analizirano jer nam cilj nije bio ponovno predstaviti djelovanje toga Društva, već prikazati što se o njemu drugdje pisalo. Pregledana su slovenska glasila objavljivana u Hrvatskoj u razdoblju od početka 2005. do rujna 2025. godine. Kao što je već napomenuto, evidentirani su i analizirani samo oni članci koji opisuju rad SKD-a „Snežnik”, a ne oni u kojima se Društvo samo spominje ili taksativno navodi.

Prilikom analize i prikupljanja podataka za glasila *Kažipot* i *Sopotja* brojke su prikazane objedinjeno jer ta glasila imaju iste izdavače te su se 2011. godine zapravo samo promijenili format i razdoblje izlaženja. Da bi se dobio bolji uvid u to koliko se o SDK-u „Snežnik” izvješćivalo, usporedno su prikupljeni i analizirani podaci i za slovenska društva koja su oformljena u razdoblju nakon nastanka SKD-a „Snežnik”. Još jedan uvjet pri usporednoj analizi (*Grafikon 1.*) bila je i činjenica djelovanja uključenih društava u Istarskoj i Primorsko-goranskoj županiji te u analizu nisu bila uključena društva koja su udaljenija od državne granice sa Slovenijom (društva iz Osijeka, Zadra, Splita i Dubrovnika). Jednako tako nije provedena usporedba s društvima koja djeluju već više desetljeća, kao što su KPD Slovenski dom iz Zagreba ili Slovenski dom KPD-a „Bazovica”.

Grafikon 1. Prikaz broja članaka o izabranim društvima u *Kažipotu*, *Sopotju* i *Novemu odmevu* (2005. – 2025.).

Kao što je vidljivo na *Grafikonu 1.*, slovenska su kulturna društva u glasilima zastupljena s različitim brojem članaka. Najviše je članaka o djelovanju SKD-a „Snežnik” (77), a potom slijedi SKD „Ajda” s 56 članaka. O Društvu

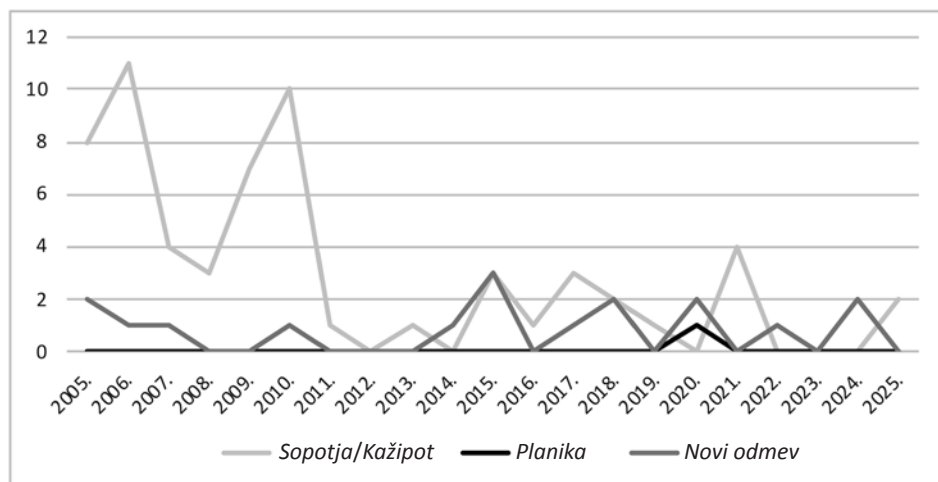
¹² Izdavač je toga glasila SKD „Snežnik” iz Lovrana.

Slovenaca iz Labina i SKD-u „Oljka” zabilježeno je po 45 članaka, ali u različitim glasilima. Sva ovdje spomenuta društva uglavnom su s prostora Istarske i Primorsko-goranske županije. Kada se gleda koja su glasila više pisala o društvima, onda je to svakako glasilo koje geografski pokriva prije svega Rijeku i širu okolicu, ali i Primorsko-goransku i Istarsku županiju. Veći broj članaka za navedena društva zabilježen je u *Novome odmevu* za Društvo Slovenaca iz Labina.

Usporedba medijske prisutnosti SKD-a „Snežnik” u odnosu na druga slovenska društva iz Istarske i Primorsko-goranske županije pokazuje da veći broj objavljenih članaka ne ovisi isključivo o intenzitetu aktivnosti, već i o stupnju povezanosti s uredništvima pojedinih glasila te o postojanju aktivnih autora unutar same zajednice.

Za SKD „Snežnik” detaljno su analizirani i broj članaka objavljenih u pojedinoj godini te mjesto njihova objavljivanja (*Grafikon 2.*).

Grafikon 2. Objava članaka o SKD-u „Snežnik” u Kažipotu, Sopotju, Novemu odmevu i Planiki

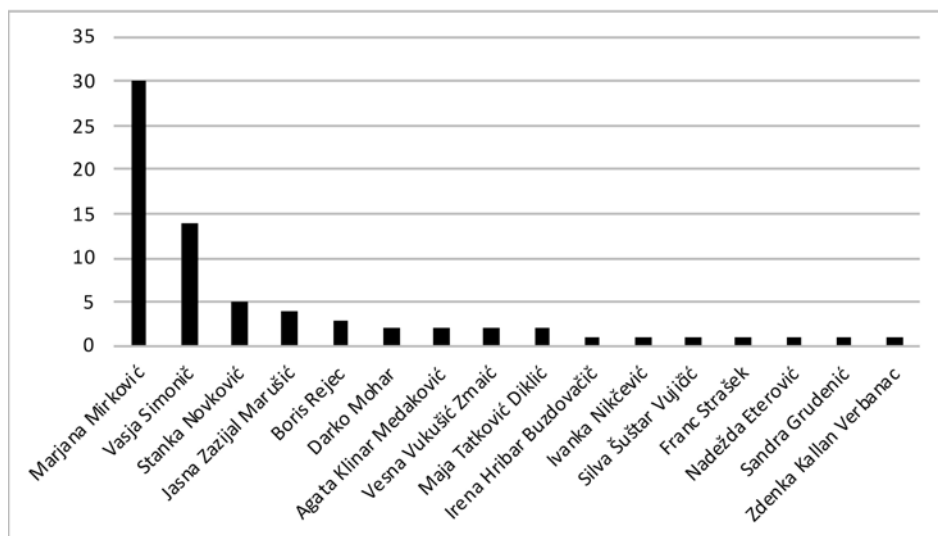

Na *Grafikonu 2.* prikazan je broj članaka o SKD-u „Snežnik” objavljenih u razdoblju od 2005. do 2025. godine, raspoređenih u četirima publikacijama: *Sopotju/Kažipotu*, *Planiki* i *Novemu odmevu*. Najveći udio u objavama zauzimaju članci iz časopisa *Sopotja/Kažipot*, gdje je vidljiv snažan rast u prvim godinama, s vrhuncima 2006. i 2011. godine, nakon čega slijedi nagli pad i zatim neredovite oscilacije s manjim vrijednostima u kasnijem razdoblju. U publikaciji *Novi odmev* prisutnost je članaka skromnija i neredovitija, s povremenim manjim porastima, primjerice, 2015. i 2019. godine, dok su u ostalim godinama vrijednosti uglavnom niske ili nulte. Članci u *Planiki* pojavljuju se rijetko i u vrlo malome broju, bez jasnoga kontinuiteta. Članak iz *Planike* označen na *Grafikonu 2.* članak je koji je objavljen nakon proslave 15. obljetnice postojanja SKD-a „Snežnik” (Eterović 2020: 7).

Promatrajući cijelo obuhvaćeno razdoblje, može se zaključiti da su interes za Društvo i njegova medijska prisutnost bili najizraženiji u prvome desetljeću njegova djelovanja, a kasnije su objave postale povremene i znatno skromnije, bez ponavljanja ranijih intenzivnih valova. Time *Grafikon 2.* jasno odražava promjenu u dinamici javnoga predstavljanja Društva kroz različite medijske kanale.

Postavlja se pitanje zašto je tomu tako. Jedan od odgovora možemo potražiti u činjenici da je Društvo od 2006. godine počelo tiskati svoj godišnjak u kojemu su se objavljivali svi događaji. Dakle, intenzitet objava povezan je s pokretanjem vlastitoga glasila te upućuje na promjenu u strategiji bilježenja djelovanja Društva. Zbog toga, kao i zbog činjenice da se u slovenskim društvima često pojavljuje problem novinarskoga kadra ili općenito članova zainteresiranih za pisanje, vjerojatno je potreba pisanja tekstova za vlastito glasilo bila dodatni napor uslijed kojega se smanjio intenzitet pisanja za druga već postojeća glasila. Smanjen broj obavješćivanja o događajima u glasilima *Kažipot* i *Sopotja* zasigurno je povezan s činjenicom da je autorica Marjana Mirković koja je pisala u njima s pisanjem nastavila u *Liburnijskoj prilogi*, a znala se i kritički osvrnuti na stajališta glavnoga urednika *Liburnijske priloge* (M. M. 2008: 14; Mirković 2011: 19).

Grafikon 3. Prikaz autorā članaka prema broju napisanih članaka.

Za razliku od drugih slovenskih glasila, kako je već ranije istaknuto, *Liburnijska priloga* nije dostupna u digitalnoj verziji na internetu. Postavlja se pitanje je li formiranje i izdavanje vlastitoga glasila bila dobra odluka. Naime, premještanjem bilježenja o djelovanju SKD-a „Snežnik” iz manjinskoga tiska u vlastito glasilo društveni se okvir kolektivnoga pamćenja sužava na internu razinu, čime se smanjuje njegova javna vidljivost i dugoročna dostupnost. Osim toga, potrebno je problematizirati i činjenicu da glasilo SKD-a „Snežnik” nije dostupno na

internetu te da tako dolazi čak do dobrovoljne getoizacije i smanjivanja broja čitatelja, ali i članova zajednice koji mogu utjecati na oblikovanje identiteta, kontinuiteta i na (samo)razumijevanje slovenske zajednice u Lovranu i okolici. To potencijalno dovodi do urušavanja zajednice.

Osim broja članaka, zanimalo nas je i tko je pisao o djelovanju SKD-a „Snežnik” (*Grafikon 3.*).

Na *Grafikonu 3.* prikazana je distribucija autora koji su u određenome razdoblju pisali o aktivnostima SDK-a „Snežnik”, bilo da je riječ o njegovim samostalnim projektima ili o suradnji s drugim slovenskim društvima u Republici Hrvatskoj.

Najizraženiji je doprinos Marjane Mirković koja je s gotovo 30 zapisa dominantna autorica. Kao glavna urednica slovenskoga glasila *Kažipot*, a potom i *Sopotja*, ona je sustavno izvješćivala o svim događajima povezanim s radom Društva, što objašnjava njezinu izrazitu zastupljenost. Na drugome se mjestu nalazi Vasja Simonič (oko 14 zapisa), predsjednik Društva, koji je redovito pisao o radu i aktivnostima toga SDK-a, ali i o posebno važnim događajima.

Slijedi Stanka Novković s nekoliko zapisa, od kojih je posebno važno njezino izvješćivanje o zajedničkom projektu *Izmenjujmo veščine* koji je uključivao suradnju više slovenskih društava u Hrvatskoj.

U srednjemu dijelu distribucije nalazimo autore poput Jasne Zazijal Marušić, Borisa Rejeca, Darka Mohara, Agate Klinar Medaković, Vesne Vukšinić Zmaić i drugih, koji su jednako tako dali svoj doprinos bilježenju aktivnosti. Na samome kraju distribucije, s jednim ili dvama zapisima, nalazimo autore poput Franca Strašeka, Silve Šutar Vujičić, Nadežde Eterović, Sandre Grudenić i Zdenke Kallan Verbanac, koji su zabilježili specifične događaje ili prigodne aktivnosti.

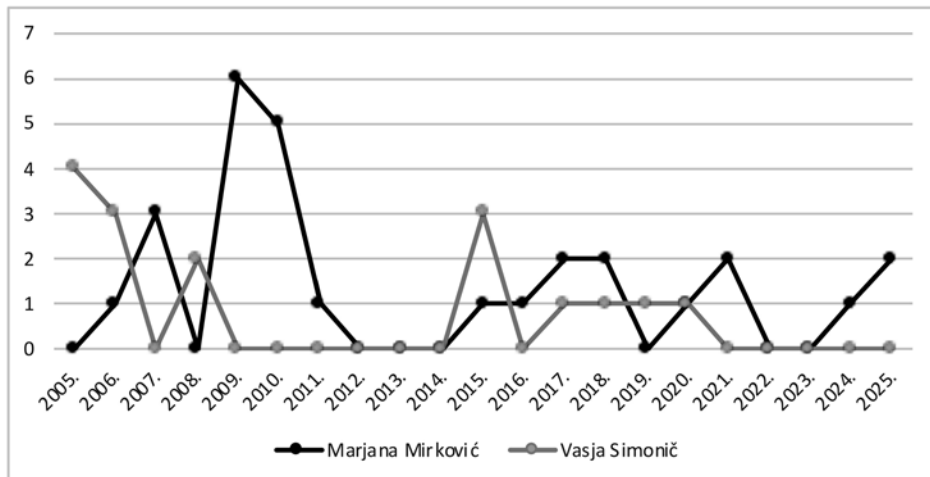
Grafikon 3. jasno pokazuje neravnomjernu raspodjelu autorskih doprinosa: nekoliko ključnih autora (posebno Marjana Mirković i Vasja Simonič) sustavno dokumentira rad Društva, dok većina ostalih pridonosi povremeno i s manjim brojem priloga. Ta struktura ukazuje na središnju ulogu uredništva i rukovodstva Društva u prenošenju i oblikovanju slike o djelovanju SDK-a „Snežnik”, uz povremene doprinose drugih članova i suradnika.

Među zabilježenim člancima u kojima se pisalo o SKD-u „Snežnik” bilo ih je i nekoliko kod kojih nije navedeno ime autora, ali zbog strukture glasila vjerojatno ih je napisala Marjana Mirković. Naime, ti nepotpisani članci uglavnom su se nalazili u glasilima *Kažipot* i *Sopotja*. Stoga se smatra da bi broj članaka o djelovanju SKD-a „Snežnik” koje je napisala Marjana Mirković mogao biti mnogo veći.

Dominantna uloga nekolicine autora upućuje na koncentraciju memorijske funkcije unutar uskoga kruga aktera, što može pridonijeti kontinuitetu pamćenja, ali istodobno je i potencijalna slabost zbog smanjenoga angažmana ili smjene ključnih pojedinaca.

Zanimalo nas je i u kojemu je razdoblju dvoje najistaknutijih autora najviše pisalo o SKD-u „Snežnik” (*Grafikon 4.*).

Grafikon 4. Broj napisanih članaka o SKD-u „Snežnik” autora Marjane Mirković i Vasje Simoniča (2005. – 2025.).

Grafikon 4. prikazuje godišnji broj potpisanih članaka o SKD-u „Snežnik” koje su u razdoblju od 2005. do 2025. godine objavili Marjana Mirković i Vasja Simonič, autori koji su ukupno napisali najveći broj tekstova o djelovanju Društva. Analiza pokazuje da broj objava varira kroz vrijeme, s izraženim oscilacijama i vidljivim promjenama u autorskoj zastupljenosti.

U prvim godinama djelovanja Društva vidljiva je dominantna uloga Vasje Simoniča, čiji se autorski doprinos postupno smanjuje nakon 2009. godine. Taj se trend može dovesti u vezu s promjenom medijskoga okvira, osobito s činjenicom da je Simonič urednik glasila *Liburnijska priloga* koje je prvi put objavljeno 2006. godine. Premještanje dijela sadržaja u vlastito glasilo Društva upućuje na promjenu strategije bilježenja djelovanja SKD-a „Snežnik”, pri čemu se pamćenje djelomično premješta iz širega manjinskog tiska u interni komunikacijski prostor.

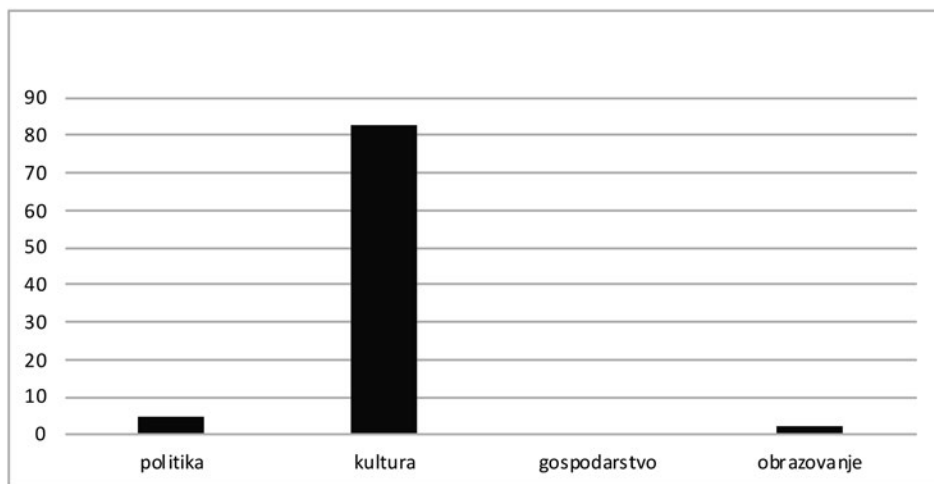
Nasuprot tomu, Marjana Mirković gotovo kontinuirano prati djelovanje SKD-a „Snežnik” u razdoblju od 2005. do 2025. godine, s iznimkom kraćega prekida između 2012. i 2014. godine. Njezina dugotrajna prisutnost u autorskom korpusu dodatno dobiva na važnosti u kontekstu njezine uredničke uloge u glasilima *Sopotja* i *Kažipot*, koja su ujedno objavljivala najveći broj tekstova povezanih s djelovanjem lovranskoga društva. Ta urednička pozicija upućuje na to da stvarni opseg njezina doprinosa može biti i veći od prikazanoga jer *Grafikon 4.* obuhvaća isključivo potpisane tekstove, dok dio uredničkih ili informativnih priloga ostaje nepotpisan.

Ta koncentracija autorskoga i uredničkog doprinosa nekolicine pojedinaca upućuje na snažnu personalizaciju medijskoga praćenja djelovanja SKD-a

„Snežnik”. Promatrano iz perspektive kolektivnoga pamćenja, takva situacija može imati dvostruk učinak: s jedne strane omogućuje kontinuitet i koherentnost narativa o Društvu, dok s druge strane otvara pitanje dugoročne održivosti i pluralnosti memorijskoga zapisa, osobito u slučaju smanjenoga angažmana ključnih aktera.

Pri analizi sadržaja manjinskoga tiska vidljivo je da se izvješćivanje o djelovanju SKD-a „Snežnik” može razvrstati u nekoliko tematskih kategorija, a u skladu s prethodno definiranim i u uvodnome dijelu rada predstavljenim analitičkim okvirom (*Grafikon 5.*).

Grafikon 5. Raspodjela članaka prema tematskim kategorijama (2005. – 2025.).

Kao što je vidljivo iz podataka u *Grafikonu 5.*, najzastupljenija je kategorija kulture unutar koje se ponajprije naglašava očuvanje i njegovanje elemenata slovenske kulture te aktivno djelovanje članova Društva. U okviru kategorije kulture u početnoj fazi djelovanja SKD-a „Snežnik” u manjinskim su glasilima zabilježene obavijesti o njegovu osnivanju i prvim aktivnostima (Uredništvo 2005d; Uredništvo 2006a: 18–19). Istodobno se može pratiti i početak suradnje s drugim slovenskim društvima u Hrvatskoj, kao i uključivanje SKD-a „Snežnik” u rad Saveza slovenskih društava u Republici Hrvatskoj već 2006. godine (Uredništvo 2006b: 17–19; Uredništvo 2006c: 20–21). Redovite društvene aktivnosti, koje su s vremenom postale tradicionalne, također zauzimaju važno mjesto u toj kategoriji. Među njima ističu se godišnji susreti aktivnih članova društva (Zazijal Marušić 2006: 24; Simonić 2008: 14; Mirković 2016: 6; Mirković 2018: 20–21), organizacija filmskih večeri (Mirković 2009a: 10; Mirković 2009b: 15; Mirković 2009c: 16–17), kao i kulturno-umjetnički događaji poput koncerata, književnih večeri i izložbi (Uredništvo 2015: 14). U istu kategoriju kulture moguće je uključiti i sportske aktivnosti društva s obzirom na njihovu ulogu u jačanju zajedništva i povezivanju članova. Budući da u okviru SKD-a „Snežnik” djeluju planinarska i boćarska (balinarska) sekcija, u manjinskim su glasilima zabilježene

ni i prilozi o sportskim susretima te suradnji s drugim slovenskim društvima na sportskome planu (Mohar 2008: 5; Mohar 2010: 18). Nadalje, tijekom dvadesetogodišnjega djelovanja Društva redovito su praćene i proslave Prešernova dana, kako one zajedničke, tako i one samostalne (Mirković 2007: 28; Simonič 2017: 14), kulturne aktivnosti u okviru manifestacije Dani slovenske kulture u Istri te druga druženja koja su doprinosila povezivanju slovenskih društava u Hrvatskoj. Posebno je naglašena suradnja s drugim slovenskim društvima, osobito onima koja djeluju na području Istarske županije, kao i sa Slovenskim domom KPD-a „Bazovica” u Rijeci (Kallan Verbanac 2017: 5; Mirković 2017: 17–18; Tatković Diklić 2022: 23). U tu je kategoriju moguće uključiti i obilježavanje obljetnica djelovanja SKD-a „Snežnik” (Mirković 2010: 17–18; Mirković 2025a: 21; Mirković 2025b: 8–9), kao i intervju s predsjednikom Društva Vasjom Simoničem (Mirković 2015: 23) koji dodatno doprinosi razumijevanju kulturne i identitetske uloge Društva.

Kategorija obrazovanja zastupljena je u manjoj mjeri, ali vidljiva je u obavijestima o učenju i poučavanju slovenskoga jezika koje se odvijalo u okviru Društva (Uredništvo 2005a: 11; Uredništvo 2005b: 18). Važan je aspekt djelovanja Društva i osiguravanje novih prostorija, o čemu je izvijestilo glasilo *Kažipot* (Rejec 2010: 16–17).

Elementi politike, iako prisutni u manjinskim glasilima, uglavnom se pojavljuju u obliku izvještaja o posjetima predstavnikā službenih institucija. Zabilježeni su posjeti slovenskih ministara nadležnih za Slovence u inozemstvu, predstavnikā državnoga vrha Republike Slovenije, Veleposlanstva Republike Slovenije u Zagrebu te lokalnih dužnosnika (Uredništvo 2005c; Mirković 2024). Takvi prilozi potvrđuju važnost SKD-a „Snežnik” u kontekstu očuvanja nacionalnoga identiteta iako zbog pretežno deskriptivnoga karaktera nisu posebno naglašeni u analizi.

Nijedan članak nije sadržavao elemente na temelju kojih bi bio uključen u kategoriju gospodarstva.

Cjelokupna analiza pokazuje da je medijsko predstavljanje SKD-a „Snežnik” u slovenskome manjinskom tisku snažno obilježeno kulturnim djelovanjem Društva, personaliziranim autorskim doprinosima i promjenama u strategijama bilježenja njegova rada, što otvara šira pitanja vidljivosti, kolektivnoga pamćenja i dugoročne održivosti manjinskih zajednica.

4. Zaključak

Analiza dvadesetogodišnjega djelovanja SKD-a „Snežnik” iz Lovrana kroz prizmu slovenskoga manjinskog tiska u Hrvatskoj upućuje na to da je riječ o društvu koje se svojom aktivnošću, strukturom i vidljivošću uklapa u širi obrazac djelovanja slovenskih kulturnih društava u Istarskoj i Primorsko-goranskoj županiji, ali istodobno pokazuje i niz specifičnosti. Usporedba s drugim društvima osnovanima nakon 2000. godine (poput SKD-a „Ajda”, SKD-a „Oljka”

ili Društva Slovenaca iz Labina) ukazuje na to da broj objavljenih članaka o pojedinome društvu ne odražava nužno isključivo intenzitet njegova rada, nego je snažno uvjetovan medijskim i organizacijskim faktorima, prije svega postojanjem aktivnih autora, uredničkom bliskošću s pojedinim glasilima te strategijama samoprezentacije.

U tome kontekstu SKD „Snežnik” pokazuje iznadprosječnu zastupljenost u manjinskome tisku, osobito u prvim godinama svojega djelovanja, što ga izdvaja od većine usporedivih društava. Međutim, longitudinalna analiza jasno pokazuje i strukturni pad medijske prisutnosti nakon prvoga desetljeća, što se ne može objasniti isključivo eventualnim smanjenjem aktivnosti nego prije svega promjenom komunikacijske strategije – pokretanjem vlastitoga glasila *Liburnijska priloga*. Usporedno promatrano, društva koja nisu razvila vlastite publikacije zadržala su stabilniju prisutnost u zajedničkim manjinskim glasilima, čime su dugoročno osigurala veću javnu dostupnost i vidljivost svojega djelovanja.

Ta činjenica otvara važno kritičko pitanje: premda izdavanje vlastitoga glasila omogućuje potpunu kontrolu nad sadržajem i narativom, ono istodobno može dovesti do zatvaranja memorijskoga okvira unutar same zajednice. Budući da *Liburnijska priloga* nije digitalno dostupna, djelovanje SKD-a „Snežnik” postaje slabije vidljivo izvan lokalnoga i internoga kruga, što dugoročno ograničava njegovu ulogu u širem manjinskomu kolektivnom pamćenju. U usporedbi s glasilima u digitalnome obliku, poput *Kažipota*, *Sopotja*, *Novoga odmeva* i *Planike*, koja omogućuju trajnu dostupnost i znanstvenu provjerljivost, vlastito glasilo ostaje izvan istraživačkoga dosega, čime se smanjuje njegova dokumentacijska vrijednost. Jednako se tako smanjuje i vidljivost vlastite manjinske zajednice kojoj je i namijenjeno.

Analiza autorske strukture dodatno potvrđuje da je medijsko pamćenje SKD-a „Snežnik” snažno personalizirano. Dominantna uloga maloga broja autora, ponajprije Marjane Mirković i Vasje Simoniča, osigurala je kontinuitet i koherentnost narativa, ali istodobno upućuje na ranjivost takvoga modela. Usporedba s drugim društvima pokazuje da ona s raznovrsnijom autorskom bazom ostvaruju pluralniji i dugoročno stabilniji medijski zapis, dok se kod SKD-a „Snežnik” memorijska funkcija koncentrira oko nekoliko ključnih pojedinaca, što može dovesti do prekida kontinuiteta u slučaju prestanka njihova aktivnog djelovanja.

Sadržajna analiza članaka pokazuje da se SKD „Snežnik” u manjinskome tisku gotovo isključivo predstavlja kroz kulturne, obrazovne i društvene aktivnosti, dok su politički i širi društveni aspekti djelovanja prisutni tek marginalno. U usporedbi s nekim drugim slovenskim društvima koja se češće pojavljuju u kontekstu manjinske politike ili institucijskih inicijativa, SKD „Snežnik” ostaje prije svega percipiran kao kulturno-društveni akter. Takva reprezentacija doprinosi pozitivnoj i nekonfliktnoj slici Društva, ali istodobno sužava razumijevanje njegove stvarne uloge unutar manjinske infrastrukture.

Iz perspektive teorije kolektivnoga pamćenja ovaj rad potvrđuje da manjinski tisak ne djeluje samo kao pasivni zapisivač događaja, nego kao aktivni selektor, interpretator i legitimator onoga što će biti zapamćeno. Usporedba različitih glasila pokazuje da se memorijski naglasci razlikuju ovisno o uredničkoj politici, regionalnome fokusu i dostupnim autorima, što znači da kolektivno pamćenje slovenske manjine u Hrvatskoj nije homogeno nego fragmentirano i višeslojno.

Zaključno, SKD „Snežnik” može se promatrati kao reprezentativan, ali ne i tipičan primjer slovenskoga kulturnog društva u Hrvatskoj: reprezentativan po bogatstvu aktivnosti i ranoj medijskoj vidljivosti, ali netipičan po snažnome oslanjanju na vlastite publikacijske resurse koji dugoročno smanjuju njegovu prisutnost u zajedničkome manjinskome javnom prostoru.

Ovaj rad pokazuje da su slovenski manjinski mediji nezaobilazan izvor za znanstveno istraživanje manjinskih zajednica, ali istodobno upozorava na potrebu njihove kritičke analize jer oni ne samo da odražavaju stvarnost, nego je i aktivno oblikuju. Upravo u tome prostoru između djelovanja društava i njihove medijske reprezentacije otvara se plodno polje za buduća istraživanja manjinskoga novinarstva, kolektivnoga pamćenja i dinamike kulturnih identiteta u suvremenoj Hrvatskoj.

Literatura

1. Drnovšek, Marjan. 2012. *Slovenski izseljenci in Zahodna Evropa v obdobju prve Jugoslavije*. Ljubljana: Migracije / Založba ZRC, ZRC SAZU.
2. Duvnjak Turšič, Barbara; Barbara Riman. 2025. „Pripadnici slovenske manjšine na Hrvaškem v spletnih različicah slovenskih medijev (2015-2025)” [u tisku].
3. Eterović, Nadežda. 2020. „SKPD Snežnik praznovalo 15. obletnico”. *Planika*, 213, str. 7.
4. Georgiou, Myria. 2013. „Diaspora in the Digital Era: Minorities and Media Representation”. *Journal on Ethnopolitics and Minority Issues in Europe (JEMIE)*, 12/4, str. 80–99.
5. Halbwachs, Maurice. 1950. *From The Collective Memory by Maurice Halbwachs. Chapter 4: Space and the Collective Memory*, str. 1–15. URL: <https://web.mit.edu/allanmc/www/hawlbachsspace.pdf> (15. listopada 2025.).
6. Halbwachs, Maurice. 1952. *On Collective Memory. Edited, translated, and with an introduction by Lewis A. Coser*. Chicago: University of Chicago Press.
7. Kallan Verbanac, Zdenka. 2017. „Butalke na letnem srečanju društva v Lovranu”. *Sopotja*, 1, str. 5.
8. Kolanović, Josip. 2000. „Predgovor”. *Pravila društva 1845.–1945*. Sanja Pleše (ur.). Zagreb: Hrvatski državni arhiv, str. 7.
9. M. M. 2008. „Pismo iz Liburnije”. *Kažipot*, 35, str. 14.
10. Mirković, Marjana. 2009a. „SKPD Snežnik, Lovran Večer slovenskega filma”. *Kažipot*, 46, str. 10.
11. Mirković, Marjana. 2009b. „Liburnijska priloga”. *Kažipot*, 46, str. 15.

12. Mirković, Marjana. 2009c. „SKPD Snežnik, Lovran Večeri slovenskega filma”. *Kažipot*, 47, str. 16–17.
13. Mirković, Marjana. 2010. „Pet let SKPD Snežnik, Lovran”. *Kažipot*, 58, str. 17–18.
14. Mirković, Marjana. 2011. „Libunijska priloga”. *Kažipot*, 70, str. 19.
15. Mirković, Marjana. 2015. „Simonič, Vasja. Želimo pokazati, da smo tukaj”. *Sopotja*, 3, str. 23.
16. Mirković, Marjana. 2016. „Letno srečanje KPD Snežnik”. *Sopotja*, 1, str. 6.
17. Mirković, Marjana. 2017. „KPD Snežnik v Lovranu gostil razstavo SKD Istra in SKD Lipa”. *Sopotja*, 3, str. 17–18.
18. Mirković, Marjana. 2018. „18. december, Letno srečanje v KPD Snežnik v Lovranu”. *Sopotja*, 1, str. 20–21.
19. Mirković, Marjana. 2024. „Obisk ministra Mateja Arčona”. *Sopotja*, 2, str. 3.
20. Mirković, Marjana. 2025a. „Dvajsetletnica KPD Snežnik”. *Sopotja*, 2, str. 8–9.
21. Mirković, Marjana. 2025b. „Dvajset let KPD Snežnik v Lovranu”. *Sopotja*, 2, str. 21.
22. Mohar, Darko. 2008. „Kvarner 2008 Balinarski turnir”. *Kažipot*, 38, str. 5.
23. Mohar, Darko. 2010. „Liganj Pet let SKD Snežnik Balinarski turnir”. *Kažipot*, 60, str. 18.
24. Rejec, Boris. 2010. „SKPD Snežnik, Lovran Novi prostori društva Snežnik”. *Kažipot*, 58, str. 16–17.
25. Riman, Barbara. 2019a. *Sosedje Slovenci: Slovenci na Hrvaškem*. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica – Inštitut za narodnostna vprašanja – Zveza slovenskih društev na Hrvaškem.
26. Riman, Barbara. 2019b. *Slovenska društva u Hrvatskoj*. Rijeka – Ljubljana: Vijeće slovenske nacionalne manjine Primorsko-goranske županije – Inštitut za narodnostna vprašanja.
27. Riman, Barbara. 2024. *Koraki skozi čas: 20 let Slovenskega kulturno-prosvetnega društva „Snežnik”*. Ljubljana – Rijeka: Inštitut za narodnostna vprašanja – Vijeće slovenske nacionalne manjine Primorsko-goranske županije.
28. Riman, Barbara. 2025. *The Slovenian Community in Slovenian minority Media in Croatia* [Data set]. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.18098677> (30. prosinca 2025.).
29. Riman, Barbara; Kristina Riman. 2025. *Slovensko kulturno društvo Lipa Zadar*. Ljubljana: Inštitut za narodnostna vprašanja – Slovensko kulturno društvo Lipa Zadar.
30. Simonič, Vasja. 2008. „Redno letno srečanje članov Snežnika”. *Kažipot*, 35, str. 14.
31. Simonič, Vasja. 2017. „Skupna proslava slovenskih društev v Istri”. *Novi odmev*, 61, str. 14.
32. Tatković Diklić, Maja. 2022. „Dnevi slovenske kulture v Istri”. *Novi odmev*, 79, str. 23.
33. Uredništvo. 2005a. „TEČAJ SLOVENSKEGA JEZIKA, Slovensko kulturno društvo Snežnik”. *Kažipot*, 7, str. 22.
34. Uredništvo. 2005b. „SKD Snežnik, Lovran: tečaj slovenskega jezika”. *Kažipot*, 8, str. 18.

35. Uredništvo. 2005c. „Slovenski dom KPD Bazovica – Komisija DZ RS za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu”. *Kažipot*, 3, str. 11.
36. Uredništvo. 2005d. „19. marec: Lovran: Ustanovitev slovenskega kulturnega društva Snežnik”. *Kažipot*, 1.
37. Uredništvo. 2006a. „Najmlajše slovensko društvo na Hrvaškem Snežnik ob morju”. *Kažipot*, 11, str. 18–19.
38. Uredništvo. 2006b. „Slovensko kulturno društvo Snežnik, Lovran: Svet Zveze slovenskih društev v RH Več medsebojnega sodelovanja”. *Kažipot*, 12, str. 17–19.
39. Uredništvo. 2006c. „Simonič, Vasja. Snežnik včlanjen v krovno organizacijo”. *Kažipot*, 13, str. 20–21.
40. Uredništvo. 2015. „SKD Snežnik, razstava fotografij”. *Sopotja*, 2, str. 14.
41. Zazijal Marušić, Jasna. 2006. „Slovensko kulturno društvo Snežnik, Lovran: srečanje ob koncu leta”. *Kažipot*, 10, str. 24.
42. Župarić-Iljić, Drago. 2011. „Predstavljenost nacionalnih manjina i prisutnost njihovih medija u hrvatskome medijskom prostoru”. *Politička misao*, 48/4, str. 133–153.

Summary

SLOVENIAN CULTURAL AND EDUCATIONAL SOCIETY SNEŽNIK – 20 YEARS OF ACTIVITY THROUGH THE SLOVENIAN MINORITY PRESS

The paper examines the activities of the Slovenian Cultural and Educational Society Snežnik from Lovran within the context of cultural associations of the Slovenian national minority in the Republic of Croatia. The aim of the paper is to analyse the role of the Slovenian Cultural and Educational Society Snežnik in preserving language and culture, as well as its presence in the Slovenian minority press from its founding in 2005 to 2025. The methodological framework is based on a content analysis of selected periodicals (*Novi odmev*, *Kažipot*, *Sopotja*), which represent the primary sources of information on the Society's activities. The analysis of the Society's media representation indicates the highest visibility in the selected Slovenian minority periodicals during the first decade of its activity, while the number of articles declined in later years, particularly after the launch of its own publication *Liburnijska priloga*. The paper concludes that the minority press plays a crucial role in documenting and preserving the cultural identity of Slovenian associations in Croatia, as it not only informs the community but also safeguards its collective memory. This confirms its significance as an essential resource for scholarly research into minority cultures and identities.

Keywords: Slovenian national minority in Croatia, Slovenian cultural associations, SCA *Snežnik*, minority press